

Из Книги на Р. В. Голищевъ

ПРЕДГОВОРЪ

Когато посетихъ раскопанытъ останки на единъ старъ градъ, които повъсходително отъ животворния въздухъ на тихото небе и отъ цвѣтнытъ долини и кедровы джравы на южнытъ страни привличатъ пътниците къмъ околнини на Неаполь; когато видяхъ нови еще, тъй да рекъ, кѫща, мегданытъ, училища, храмоветъ и театриятъ на единъ градъ съвремененъ на най славниятъ епохи на Римската Държава, азъ който по възможността си са посетихъ на оживотворението и на творчеството въ словесното изкуство, обладахъ са отъ силно желание да възстановя развалините, на които бѣ начертана красотата на древността, да съживя опазенъ тѣ отъ времето до насъ кости, да промянъ мрака на осъмнайсетъ вѣка, и да подигна на новъ животъ подземния онзи градъ.

Лесно е да си въобрази човѣкъ колко усили желанието ми къмъ туй предпріятіе самытъ градъ Помпей и близодежашето до него море, което нѣкога с одушевлявало търговията му, премало госто-любиво изгнанициятъ, и лижи сега подножіята му; какъто и страшната гора Везувий която постоянно изрыгва дымъ и пламъкъ и са издига сѣкоги надъ него.

Но изначало еще познавахъ че щѣхъ да имамъ да са борїк съ безбройни трудности. Описаніето на средневѣковытъ обичаи и животъ и то не е нѣщо лесно, и изыска остроумно перо; при сичко туй, то предпріятіе са вижда лесно и удобоизвършително ако са сравни съ дѣлото което бы предпріель единъ повѣствователь на събитія отъ отдалечена епоха, съ които не смы толкось близъ. Ный имамъ естественна симпатія къмъ човѣците на феодалната епоха и приятелски връзъки ны съединяватъ съ тѣхъ; тѣ човѣци съ били наши дѣди, и отъ тѣхните обычай са създадохъ нашите обычай, нашата религія е сѫщата тѣзи на рыцарските наши праотцы, тѣхните гробове украсяватъ без-